

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS - LUONNOS

Kohteiden nimet:	POHJOISBAANA välillä Käpylän asema - Käpypuisto	Piirustus nro:t:	VIO 6446/1, VIO 6446/2, VIO 6446/3
Selostuksen laati:	Jari Hurskainen Projektipäällikkö	pvm:	28.5.2024
Selostuksen hyväksyi:	Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	
	Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	

Kohde

Pohjoisbaana sijaitsee Käpylän (25.) ja Oulunkylän (28.) kaupunginosissa. Puistosuunnitelmat koskevat Pohjoisbaanaa välillä Käpylän asema–Käpypuisto ja ne ovat esitetty piirustuksissa nro VIO 6446/1-3.

Suunnitelmat ovat voimassa olevien asemakaavojen mukaisia.

Lähtökohdat

Pohjoisbaana välillä Käpylän asema - Käpypuisto on osa vaiheittain valmistuvaa laajempaa baanakokonaisuutta. Taivaskallion alueella pyörätie sijoittuu rakentamattomaan metsämaastoon pääradan välittömään läheisyyteen ja muualla olemassa olevalle yhdistetylle jalkakäytävä-pyörätielle. Suunnittelun lähtökohtana on parantaa pyöräilyä ja jalankulun edellytyksiä ja turvallisuutta.

Osa Pohjoisbaanasta sijaitsee tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä, jossa linjaus rajautuu itäpuolelta jo rakennettuihin alueisiin (liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen). Pohjoisbaanan länsipuolella sijaitsee nykyinen junarata (päärata). Pohjoisbaana sijoittuu osin asemakaavassa rautatiealueeksi määritellylle alueelle ja osin Taivaskallion puistoalueelle.

Taivaskallion alueella on liito-oravan ydinalueita ja kulkuyhteyksiä.

Pohjoisbaanan pääasialliset käyttäjät ovat alueen asukkaat, jonka lisäksi alueella on runsaasti pyöräilyä ja jalankulun läpikulkuliikennettä ja virkistyskäyttöä.

Liikenteellinen ratkaisu

Pohjoisbaanalla pyörätien leveys vaihtelee välillä 2,50–3,50 metriä ja jalkakäytävän leveys välillä 1,20–2,50 metriä. Pyörätie ja jalkakäytävä erotellaan toisistaan nopakiviraidalla. Erottelu lisää jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta ja sujuvuutta. Taivaskallion alueella jalankulku ohjataan kulkemaan nykyistä jalankulun ja pyöräilyä reittiä ja baanatasoinen pyöräilyreitti toteutetaan radan varteen rakentamattomaan maastoon.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS - LUONNOS

Eteläpäässä Pohjoisbaana liittyy jo rakennettuun baanaosuuteen ja pohjoispäässä uuteen suunniteltuun osuuteen (Käypuisto, esitetty piirustuksessa 6447/1, suunniteltu samanaikaisesti Taivaskallion kanssa). Suunniteltu ratkaisu perustuu kohteesta v. 2022 laadittuun Pohjoisbaanan yleissuunnitelmaan, poiketen kuitenkin siltä osin, ettei jalkakäytävää ole esitetty rakennettavaksi baanän vierelle minimoiden poistettavan puuston määrä.

Suunnitelmassa esitetty Pohjoisbaanan pyöräväylän pituus on noin 1150 m.

Toimintojen sijoittelussa on otettu mahdollisimman hyvin huomioon keskeiset luontoarvot, kuten alueella kasvava puusto ja liito-oravan ydinalueet ja kulkuyhteydet.

Taivaskallion alueelle rakennetaan levähdyspaikka.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Pyörätie ja jalkakäytävät päällystetään asfaltilla. Reunatuot ovat harmaata luonnonkiveä. Käpylän asema-alueen rajauksissa, reuna-alueilla ja luiskien pinnoissa käytetään noppakiveä sekä perinteisesti kiviaineksella saumattuna että viher- saumoilla. Jalankulun reiteillä ja huoltoteissa käytetään asfalttia tai kivituhkapintaa. Oleskelu-, kulku- ja huoltoalueilla ja kalusteiden alustana käytetään paikasta riippuen betonikiveä, noppakiveä, reikäkiveä tai kivituhkaa. Pyörätien ja jalkakäytävän välinen erotuskaista tehdään harmaasta noppakivestä. Käpylän asemalaiturin ja baanän välille rakennetaan uudet luonnonkivipintaiset maastoporaat.

Katuvihreä koostuu monimuotoisista puu- ja ruohovartisista istutuksista, joilla tavoitellaan paikan hengen mukaista, esteettistä ja kestävästä kokonaisuutta. Nykyistä puustoa säilytetään mahdollisimman paljon. Viheralueille, Taivaskallion alueen reunaan ja tonttien rajoille istutetaan uusia lehti- ja havupuita. Taivaskallion alueella säilytetään luonnonmukainen ilme ja voimalinjan alueella kehitetään avointa niitty- aluetta. Voimalinjan alueen painanteisiin istutetaan viivyttävää kasvillisuutta.

Levähdyspaikalle tulee puistokalusteita ja kasvillisuutta. Radan puolelle rakennetaan uusi kaide ja radan puoleinen luiska verhoillaan pääosin sepelillä.

Suunnittelualueella on yhden nykyiset portaat Käpylän aseman laiturialueen koillis- päässä Panuntien sillan alla. Olevat teräsportaavat laiturilta baanalle uusitaan. Portaiden materiaali ja geometria tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Luontoarvot ja kestävä kehitys

Taivaskallion alueella on liito-oravan ydinalueita, jotka kuuluvat samalla laajempaan metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi määritellyyn alueeseen. Liito-oravan kannalta merkittävimmät puut sijaitsevat pääradasta hieman sisemmässä metsässä, jonka vuoksi baana kannattaa sijoittaa mahdollisimman lähelle rata- aluetta. Tätä ajatusta tukee myös riittävä puuston suoja-alue rata-alueen toiminta- varmuuden näkökulmasta.

Taivaskallion ja Käpylän aseman alueelta rungon halkaisijaltaan yli 15 cm puustoa joudutaan poistamaan n. 120 kpl. Näistä Taivaskallion puistoalueen rajan sisällä poistettavia puita on 77 kpl. Liito-oravan ydinalueelta joudutaan poistamaan 43 puu-

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS - LUONNOS

ta. Liito-oravan kolopuut on otettu huomioon suunnittelun alusta lähtien, eikä niitä ole poistettavien puiden joukossa tai välittömästi rakennettavan alueen reunassa. Uusia istutettavia puita tulee suunnittelualueelle 77 kpl.

Liito-oravan ydinalueilta on liito-oravalle sopiva kulkuyhteys elinympäristöjen välillä itään ja toinen kehitettävä yhteys radan yli pohjoiseen. Taivaskallion alueella, voimalinjan kohdalla, radan varteen on suunniteltu liito-oravien hyppypuita parantamaan liito-oravien kulku- ja elinmahdollisuuksia. Hyppypuut rakennetaan puurunkoelementeistä, jotka perustetaan maahan betoniperustuksin siten, etteivät ne voi kaatua rautatiealueelle. Hyppypuiden korkeus on vähintään 10 m, jotta liito-pääradan yli voi teoriassa onnistua. Hyppypuiden sijainnit ja korkeus tarkentuvat toteutussuunnitelmavaiheessa.

Alueella esiintyvät vieraslajit kartoitetaan ja mahdolliset vieraslajiesiintymät huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Suunnitteluratkaisuissa on pyritty säästämään nykyistä kasvillisuutta mahdollisuuksien mukaan sekä huomioitu nykyiset maastonmuodot baanan sijainnissa sekä korkeusasemassa.

Kasvualustoissa käytetään kierrätyskasvualustoja niityillä, nurmikoilla ja näille istutettavilla puilla sekä metsän reunojen viimeistelyssä.

Kasvillisuus suunnitellaan monipuoliseksi huomioiden pölyttäjiä ja linnuille sopivat ravintokasvit. Luontoalueiden yhteydessä täydennysistutukset tehdään alueella luontaisesti kasvavilla lajeilla. Taivaskallion alueelta kaadettavista puista osa jätetään lahoppuiksi viereiseen metsään.

Valaistus

Pohjoisbaana valaistaan uusilla pylväsvalaisimilla, jotka sijoitetaan reuna-alueille. Asennuskorkeus baanan varressa on 6 m ja valaistus toteutetaan LED-valaisimilla. Panuntien sillan alle lisätään pinta-asennettavat alikulkuvalaisimet.

Tasaus ja kuivatus

Pohjoisbaanan tasaus noudattelee pääpiirteissään nykyisiä tasauksia. Käpylän aseman kohdalla tasaus nousee paikoitellen nykyisestä enimmillään noin 30 cm. Taivaskallion alueella pyörätie leikkautuu enimmillään noin 65 cm nykyisen maanpinnan tasosta, lisäksi Taivaskallion alueella pyörätie on paikoitellen noin 45 cm nykyistä maastoa korkeammalla. Tasaus liittyy eteläpästä nykyisen baanayhteyden tasaukseen. Lisäksi tasaus liittyy Käpylän aseman nykyiseen laituri-alueeseen sekä muihin Pohjoisbaanaan liittyviin nykyisiin kulkuyhteyksiin. Pohjoispäässä tasaus liittyy uuden suunnitellun osuuden (Käpypuisto, esitetty piirustuksessa 6447/1) tasaukseen.

Taivaskallion valuma-alue jakautuu kolmeen osaan, joista kaksi purkaa pohjoiseen ja yksi etelään Käpylän rautatieaseman kautta. Suurin valuma-alue, purkaa pohjoiseen, purkaa nykyisellään radan sivuojaan ja lopulta hulevesiviemäriin. Tämän valuma-alueen vedet otetaan kiinni puolirummulla radan sivuojasta meluvallin eteläpäädyistä ja johdetaan baanan alle rakennettavan hulevesiviemäriin kautta nykyiseen hulevesiviemäriin. Pohjoisen valuma-alueen vedet johtuvat ojan kautta Käpy-

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS - LUONNOS

läntien hulevesiviemäriin. Tämä oja ruopataan hulevesien johtumisen parantamiseksi.

Mahdollisessa tulvatilanteessa vedet virtaavat pyörätietä ja jalkakäytävää pitkin ja sieltä edelleen nykyisiin rata- ja avo-ojiin.

Esteettömyys

Pohjoisbaanan suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetaso. Käpylän asemalaiturille johtavat suojatiet täyttävät esteettömyydelle asetetun erikoistavoitetaso.

Ylläpito- ja kunnossapitoluokka

Pohjoisbaana kuuluu ylläpitoluokkaan I.

Pohjoisbaanaan liittyvät puistoalueet kuuluvat kunnossapitoluokkiin A2, B4 ja C1.